

Drošība telpās, kurās ir iekārtas un vielas, kas var apdraudēt izglītojamo drošību un veselību

I. Mērķis un attiecināmība

1. Noteikumi nosaka nosacījumus drošībai telpās, kurās ir iekārtas un vielas, kas var apdraudēt izglītojamo drošību un veselību.
2. Izglītības iestādes izglītojamie tiek instruēti par šiem noteikumiem, klašu audzinātājiem iepazīstinot izglītojamos ar tiem un saņemot apliecinājumu par iepazīšanos saskaņā ar normatīvajos aktos par izglītojamo drošību noteikto kārtību.
3. Noteikumi par drošību telpās, kurās ir iekārtas un vielas, kas var apdraudēt izglītojamo drošību un veselību, attiecas uz ķīmijas, fizikas, dizaina, mājturības, šūšanas un datorikas kabinetiem. Noteikumi ir izlikti redzamā vietā attiecīgajos mācību kabinetos.

II. Drošības noteikumi ķīmijas kabinetā

4. Izglītojamajiem ķīmijas kabineta reaktīvu glabātavē ieiet aizliegts.
5. Izglītojamie ķīmijas kabinetā ienāk ar pirmo zvanu uz mācību stundu un apsēžas noteiktās vietās, kuras drīkst mainīt tikai ar pedagoga atļauju.
6. Bez pedagoga atļaujas izglītojamie nedrīkst aiztikt kabinetā esošos traukus ar ķīmiskām vielām vai ķīmiskiem produktiem, iekārtas, ierīces.
7. Uz galda nedrīkst atrasties nekas lieks, ievērot tīrību un kārtību.
8. Ķīmisko reaģentu vai reakcijas produkciju aizliegts pārbaudīt ar garšu. Vielas (tvaiku, gāzes, aerosolu) ar ožu pārbauda uzmanīgi, ar plaukstu viegli vēdinot uz sevi, dziļi neieelpojot.
9. Sevišķi uzmanīgi saskaņā ar pedagoga norādījumiem veicamas darbības ar skābēm un sārmiem, smagajiem un sārnu metāliem, īpaši viegli uzliesmojošām un degošām vielām un šķīdumiem.
10. Sildierīces ar atklātu liesmu nodzēs ar segvāciņu, nevis liesmu nopūš. Visas pudeles, ja tajos esošie reaktīvi konkrētajā brīdī nav nepieciešami, ir aizkorķētas un aiztaisītas.
11. Ķīmiskajām reakcijām pielietojamo reaktīvu daudzums nedrīkst būt lielāks par pedagoga norādīto vai izsniegto daudzumu.
12. Pirms eksperimenta pārliecinās par pielietojamās vai izvēlētās vielas atbilstību un izlasa uzrakstus uz reaktīva pudelītes vai cita trauka, vielu pārlejot citā traukā, etiķete ir novietota vertikāli uz augšu.
13. Praktisko nodarbību laikā trauka vaļējo galu nevērst pret sevi vai citām personām.
14. Ja nodarbību laikā šķidrums, vielas neparedzēti izlīst, nopil, izbirst par notikušo nekavējoties informē pedagogu.
15. Ja nodarbību laikā uz ādas, acīm, apģērba nokļūst bīstama viela (sārms, skābe) vai ir noticis termisks apdegums – nekavējoties paziņo pedagogam un skarto ķermeņa daļas kontakta vietu skalo vēsa, tekoša ūdens strūklā vismaz 15 minūtes.
16. Ja nodarbību gaitā notikusi aizdegšanās un ar ugunsdzēsamajiem līdzekļiem – ugunsdzēsamajiem aparātiem (pulvera, ogļskābās gāzes) un to nav iespējams likvidēt laikā līdz 30 sekundēm, pedagogs rīkojas atbilstoši ugunsdrošības prasībām, izsauc glābējus, zvanot dienestam pa tālr. 112.
17. Beidzot nodarbības, veikt šādas darbības:
 - 17.1. ieplīsušos traukus u.tml. nodot pedagogam;
 - 17.2. nomazgāt visus izlietotos traukus un instrumentus;
 - 17.3. neizmantotos reaktīvus nodot pedagogam;

- 17.4. izslēgt visas sildierīces un elektroierīces, noslēgt ūdensvada krānus;
- 17.5. sakārtot darba vietu.
18. Ja nodarbību gaitā iegūta pat nenozīmīga trauma (apdegums, skabarga, griezums u.tml.), izglītojamais informē pedagogu.

III. Drošības noteikumi fizikas kabinetā

19. Nodarbības laikā izglītojamais atrodas pedagoga norādītā vietā un lieto attiecīgajām nodarbībām paredzētos darbarīkus, materiālus un mēraparātus.
20. Nodarbībām paredzētie mēraparāti izvietojami tā, lai tie netraucētu regulēšanu, rādījumu nolasīšanu, jo to pārvietošana var radīt vadu atvienošanas vai saskaršanos.
21. Slēgumu atļauts pieslēgt strāvas avotam tikai pēc tam, kad pedagogs ir pārbaudījis tā pareizību un devis atļauju pieslēgumam.
22. Izmaiņas slēgumā atļauts izdarīt saskaņā ar pedagoga atļauju pēc mērījuma rezultātu pārbaudes strāvas (sprieguma) atslēgšanas.
23. Aizliegts patvaļīgi ieslēgt vai pārslēgt jebkurus slēdžus uz galvenā sadales dēļa.
24. Pēc taisngriežu un kondensatorbateriju izslēgšanas nepieciešams veikt to izlādi vai nogaidīt noteikto pašizlādēšanās laiku.
25. Veicot lodēšanas vai montāžas darbus, uzmanīties no sakarsētām virsmām, izkusušas lodalvas. Lodvirsmu tīrīšanai skābes lietošana ir aizliegta.
26. Strādājot ar elektriskām sildierīcēm un spirta lampiņām, izvairīties no apdegumiem vai tuvumā esošo priekšmetu aizdegšanās.
27. Nodarbībās ar akumulatoriem ievēro, ka tajos esošais elektrolīts (skābes vai sārms) ir bīstams acīm, ādai, gļotādai, nav pieļaujama tā izlīšana uz galda, grīdas.
28. Ja nodarbību gaitā jūtama gruzduma smaka, redzami dūmi, sakarst reostata vadi vai kāds no izglītojamajiem tiek pakļauts elektrosprieguma iedarbībai, nekavējoties izslēgt elektrosprieguma ķēdi un paziņot pedagogam.
29. Ja ir noticis termisks (skābe, sārms) apdegums, cietušo ķermeņa vietu ilgstoši (vismaz 15 minūtes) skalot tekošā vēsa ūdens strūkļā.
30. Ja ir notikusi aizdegšanās (gruzdēšana), to dzēš ar pulvera vai ogļskābās gāzes ugunsdzēsības aparātu.
31. Beidzot nodarbības, sakārtot atbilstoši pedagoga norādījumiem lietotos materiālus, darbarīkus un mēraparatūru. Atslēgt no strāvas avota (sprieguma) elektropatērētājus un par jebkuru traumu vai negadījumu informēt pedagogu.

IV. Drošības noteikumi dizaina kabinetā

32. Urbju, vītņgriežu u.c. darba instrumentu uzstādīšanu vai to nomaiņu, izvēlētā darba apgriezienu un padeves uzstādīšanu veic, apstādinot darbgaldus.
33. Skaidu noņemšana no darba zonas atļauta tikai ar šim nolūkam paredzētiem palīg līdzekļiem, apstādinot darbgaldu.
34. Visas smagās detaļas, izņemot sevišķi smagās vai ar lieliem gabarītiem, kas iziet ārpus darbgalda zonas, droši nostiprināt (ar skrūvspīlēm, konduktoriem un citiem). Pieturēt tās ar rokām aizliegts.
35. Darba laikā nenovērst uzmanību ar blakus lietām (sarunām, viedierīcēm u.c.).
36. Samērot urbju vai citu darba instrumentu diametrus un apstrādājamo materiālu ar darbgalda apgriezieniem un padeves ātrumu.
37. Lietot aizsargbrilles pēc pedagogam norādījumiem.
38. Strādājot uz tecilas, atrasties ārpus rotējošā diska vertikālās plaknes.

V. Drošības noteikumi mājturības kabinetā

39. Sākot darbu virtuvē, apsiet tīru priekšautu.
40. Garus matus nostiprināt, apsiet lakatiņu vai uzlikt cepuri.
41. Noņemt rotaslietas.
42. Pirms darba nomazgāt rokas ar ziepēm un noslaucīt tīrā dvielī, kas nav paredzēts citām vajadzībām.
43. Ievēro pareiza ēdienu gatavošanas kārtību, parocīgi novieto darbam paredzētos traukus un rīkus.
44. Uzmanīgi rīkoties ar dakšiņām, nažiem un citiem asiem priekšmetiem.
45. Ja saplīst trauks, nekavējoties saslaucīt lauskas.
46. Lai neapdedzinātu pirkstus, vāku no karsta katla vai pannas noņemt ar speciālu lupatiņu vai cimdu.
47. Ja uz grīdas ir izlijis ēdiena produkts, to nekavējoties saslauka.
48. Ar elektriskajām virtuves ierīcēm darbojas uzmanīgi saskaņā ar pedagoga norādījumiem. Aizliegts lietot bojātas virtuves ierīces.
49. Ieslēdzot elektriskās virtuves ierīces, kontaktdakšu stabili iebīda kontaktligzdā līdz galam. Tikai pēc tam drīkst to ieslēgt.
50. Gatavojot ēdienus uz elektriskās plīts, lietot atbilstošus traukus.
51. Vispirms izslēdz elektriskās virtuves ierīces un tikai tad kontaktligzdu, pieturot ar roku, izņem arī kontaktdakšu. To nedrīkst raut aiz vada.
52. Ūdeni elektriskajā tējkannā var liet tikai tad, kad tā ir atslēgta no elektriskā tīkla.
53. Ar slapjām vai mitrām rokām nedrīkst aizskart elektriskos vadus.
54. Elektrisko plīti var tīrīt, kad tā ir atdzisusi un atslēgta elektriskā strāva.
55. Gatavojot ēdienus, nedrīkst izmantot bojātus produktus, pastāv saindēšanās risks.
56. Izmantojot svaigus produktus, tos rūpīgi nomazgā un notīra.
57. Beidzot darbu, virtuvi sakopj, nomazgā traukus, noslauka, noliek tos vietā.
58. Produktus uzglabā ledusskapī.
59. Pastāv saindēšanās risks, ēdot pārtikas produktus, kuros savairojušies dažādi mikroorganismi. Parasti tie ir siltumā stāvējuši piena produkti, gaļa. Pirmās saindēšanās pazīmes var rasties jau stundu pēc ēšanas. Ķermeņa temperatūra parasti nav paaugstināta. Ja ir aizdomas par saindēšanos, ziņot pedagogam.
60. Ņemt vērā, ka vienmēr ir nepieciešams rūpīgi iepazīties ar informāciju par derīguma termiņu un preču marķējumu, nedrīkst lietot produktus, kuriem beidzies derīguma termiņš.

VI. Drošības noteikumi šūšanas kabinetā

61. Šujmašīnu ieslēdz tikai ar pedagoga atļauju.
62. Gaisma uz darba virsmas krīt no kreisās puses.
63. Pirms šūšanas pārbauda šujmašīnas elektriskās auklas un kontaktdakšas tehnisko stāvokli.
64. Pirms šūšanas sakārto matus un aizpogā apģērbu.
65. Uz šujmašīnas darba virsmas nedrīkst atrasties lieki priekšmeti (adatas, krīts, diegu kušķi).
66. Krēslā sēž taisni, kas novietots iepretim šujmašīnas adatai, abas kāju pēdas tur uz grīdas.
67. Šuvēja atrodas 10-15 cm attālumā no šujmašīnas korpusa.
68. Aizliegts atspiesties uz šujmašīnas ar elkoņiem. Tikai roku delnas atrodas uz galda virsmas.
69. Roku pirkstus nedrīkst turēt pārāk tuvu adatai.

70. Pirms šūšanas pārbauda, vai audumā nav palikušas kniepadatas.
71. Verot diegu adatā, nedrīkst turēt kāju uz šujmašīnas pedāļa.
72. Nedrīkst likt pirkstus zem adatas vadītāja un piedziņas ritenī.
73. Labojot vai tīrot šujmašīnu, to atvieno no elektrības tīkla.
74. Strādājot ar skrūvgriezni, to tur perpendikulāri skrūves galvai.
75. Mainot adatu, adatas turētāju paceļ visaugstākajā stāvoklī un kājas noņem no šujmašīnas pedāļa.
76. Aizliegts strauji nospiegt šujmašīnas pedāli.
77. Šujot ar diegu, lieto uzpirksteni.
78. Adatas uzglabā adatu trauciņā.
79. Pārtraucot vai beidzot darbu, šujmašīnas kontaktdakšu izņem no sienas kontaktlīdzdas un nokopj darba vietu.
80. Pievienojot gludekli elektrības tīklam, pārbauda, vai elektriskais vads un kontaktdakša nav bojāta.
81. Gludekli pievieno un atvieno elektrības tīklam, turot kontaktdakšu sausās rokās.
82. Gludekli darba laikā liek uz gludekļa pēdas vai speciāla paliktņa.
83. Gludināšanas laikā uzmanīties, lai gludekļa gludvirsmā neskartu elektrisko vadu.
84. Gludekli nedrīkst novietot viegli uzliesmojošu vielu vai materiālu tuvumā.
85. Pie elektrības pieslēgtu gludekli nedrīkst atstāt bez uzraudzības.
86. Pirms nepazīstama auduma gludināšanas uz neliela auduma atgriezuma pārbauda, cik karsts var būt gludeklis, vai nepaliek uz auduma traipi.
87. Izstrādājumu no kreisās puses gludina bez gludināmās drānas, no labās – ar gludināmo drānu.
88. Izstrādājumu gludina uz gludināmā dēļa.
89. Darbu beidzot, gludekli atvieno no elektrības tīkla.

VII. Drošības noteikumi datorikas kabinetā

90. Kabinetā nedrīkst skriet, trokšņot, strauji pārvietot priekšmetus.
91. Rokas ir tīras un sausas, uzsākot mācību darbu.
92. Kabinetā nav atļauts ēst un dzert, datora tuvumā nedrīkst būt šķidrumi vai pārtikas produkti.
93. Nedrīkst aizsegt ierīces ventilācijas atveres vai novietot pie tām nepiederošus priekšmetus.
94. Aizliegts demontēt datoraprīkojumu.
95. Aizliegts izdzēst datorā instalēto programmatūru vai mainīt tās iestatījumus.
96. Ja kāda ierīce uzkarst vai sāk kūpēt, to nekavējoties izslēgt un ziņot pedagogam.
97. Interneta pieslēgumu drīkst izmantot tikai ar pedagoga atļauju (norādot, kādam nolūkam un kādas adreses tiks izmantotas).
98. Darbu beidzot, pareizi izslēdz datoru un sakārto darba vietu.

Direktors

(paraksts)

J. Daleckis